

Covid-19 olduğu PCR ile doğrulanmış ilk konjonktivit olgusunun göz bulguları yayınlandı.

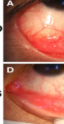

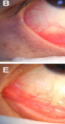

Yeni tip koronavirüs (Covid-19) hastalığı doğrulanmış bir hastanın konjonktivinin oküler belirtileri

Lu Chen ¹, Meizhou Liu,¹ Zheng Zhang,² Kun Qiao,² Ting Huang,² Miaohong Chen,¹ Na Xin,¹ Zuliang Huang,¹ Lei Liu,² Guoming Zhang,¹ Jiantao Wang¹

¹Ophthalmology, Shenzhen Eye Hospital, Shenzhen, China

²The Third People's Hospital of Shenzhen, Shenzhen, Guangdong, China

Chen L, Liu M, Zhang Z, et al. Br J Ophthalmol. doi:10.1136/ bjophthalmol-2020-316304

Covid-19 hastası ile yakın temas		1-4 gün	5.Gün	6.Gün	7.Gün	8.Gün	9.Gün	10.Gün	11.Gün	12.Gün	13.Gün	14.Gün	15.Gün	16.Gün	17.gün	18.gün	19.Gün	
		Evde Takip	Ayaktan Takip	Hastane Süreci														
Boğaz Ağrısı																		
Diyare																		
Vücut ısısı (°C)				37.3	37.3	37.1	36.9	37.1	36.9	36.9	36.7	37.0	37.0	36.6	37.1	36.8	36.7	
Kırmızı Göz ve Foliküller Sağ																		
Kırmızı Göz ve Foliküller Sol																		
Gözde yaşarma																		
Yabancı sicim hissi																		
Preauriküler LAP																		
				Umifenovir														
											Lopinavir + Ritonavir tablet							
Viral RNA Düzeyi (dönğü eşiği büyüdükçe viral RNA azalıyor)	Balgam										23,5			25		27		
	Nazofarinks										25			26		27		
	Konjonktiva										31	31		37,7		40		
	Tükrük															40		

Hastanın tüm öykü, klinik bulgu, laboratuvar inceleme ve tedavi bilgileri, orijinal yayındaki tabloda ilham alınarak, meslektaşlarım için tarafımdan yukarıdaki tabloda özetlenmiştir. Göz ön segment fotoğrafı yayına aittir.

Öykü:

Özetle, Covid-19 pozitif asemptomatik hasta ile temastan 2-3 gün sonra, 30 yaşında bir erkek hastada başlayan boğaz ağrısı ve diyare hastalığın ilk gün bulguları olarak kabul edilmektedir.

Klinik Bulgular:

Hastalığın 13. gününde her iki gözde kızarıklık ve kapak konjonktivasında foliküller ile hassas preauriküler lenf adenopati Covid-19 konjonktivinin bulguları olarak gözlenmiştir. Konjonktivite ait yabancı cisim hissi ve ağrılı preauriküler lenf adenopati 2 günde; gözde yaşarma 5 günde, kızarıklık ve foliküller 7 günde kayboluyor. Subkonjonktival kanama veya psödomembran gözlenmemiş. Korneal veya ön kamara inflamasyonunda lezyon

saptanmamış. Gözdibi, görme keskinliği, makula ve optik disk OCT incelemeleri normal bulunuyor. Akciğer oskültasyonunda ronküsler saptanıyor, başkaca sistemik sorun yok.

Laboratuvar İncelemeleri:

Aynı gün alınan sürüntü örneklerinde bakılan viral RNA düzeyi, balgam ve nazofariks sürüntüsünde çok yoğun, konjonktiva sürüntüsünde ılımlı derecede bulunuyor. Hasta kesinlikle elini gözüne dokundurmadığını ifade ediyor. Bu nedenle konjonktivit dıştan temas yoluyla göze bulaştırılmadığı, sistemik enfeksiyonun konjonktiva tutuluşu olduğu kabul ediliyor. Hastalığın 17. gününde balgam ve nazofariks sürüntüleri halen viral RNA yönünden son derece yoğun iken, konjonktiva sürüntüsü eser miktarda RNA içeriyor ve hastalığın 19. gününde balgam ve nazofarinks sürüntülerinde halen çok yoğun viral RNA saptanırken, konjonktiva sürüntüsündeki negatif kabul edilecek düzeyde azalmış bulunuyor. Akciğer BT incelemesinde solda amfizem dışında parolojik bulgu saptanmıyor. Ateş hiç bir zaman 37.5 °C'yi geçmiyor.

Tedavi:

Hastaya hastaneye yatırıldığı günden itibaren Umifenovir, 6 gün sonra Lopinavir ve Ritonavir şeklinde sistemik antiviral ilaçlar, konjonktivit başladıktan 1 gün sonra Ribavirin göz damlası tedavisi veriliyor.

Tartışma ve Yorumlarım:

Konjonktival sürüntüleri, solunum örneklerine göre çok daha düşük düzeyde olmakla birlikte en az 5 gün boyunca SARS-CoV-2 RNA için pozitif olarak test edilmiş, sistemik Covid-19 enfeksiyon tanısı kesin olan bir hasta sunulmuştur. Elini gözüne temas ettirme öyküsü de kesinlikle reddedilmiştir. Bu açılardan bu olgu, literatürdeki sistemik Covid-19 enfeksiyonları arasında, **konjonktiva sürüntüsü RNA analizi ile doğrulanmış ilk prospektif Covid-19 konjonktivit olgusudur.** Literatürde daha önce bildirilen ve konjonktivit sistemik Covid-19 enfeksiyonu için ilk 3 günde ortaya çıkabilen ve erken bulgu olabileceğini bildiren 30 olguluk (seride 1 olgunun konjonktiva sürüntüsü pozitif bulunmuştur) retrospektif çalışmadan farklı olarak bu olguda konjonktivit, hastalığın 13.gününde ortaya çıkmıştır. **Konjonktivit, Covid-19 sistemik enfeksiyonu için öncü veya erken bulgu alanı değildir.**

Sürüntü örneklerindeki RNA yoğunluğu solunum yollarında alınan örneklerden çok daha düşük düzeylerde ve daha kısa bir dönemde pozitifdir. **Konjonktiva sürüntüsü, solunum yolu sürüntüsü örneklerinden daha değerli-öncelikli bir örnek sahası olarak kullanılamaz.**

Diğer viral konjonktivitlere benzer tarzda konjonktival hiperemi ve foliküller vardır, psödomembran ya da ön kamara reaksiyonu, subepitelyal kornea depozitleri yoktur.

Adenoviral veya herpesik konjonktivitlerden farklı olarak kornea ve ön segment tutulumu yapmamıştır.

ACE-2'nin insan retina, vaskülerize retinal pigment epitel koroid dokusu ve konjonktiva epitelinde de tespit edildiği göz önüne alındığında, **SARS-CoV-2 enfeksiyonunun neden olduğu oküler hastalıkların klinik spektrumunu tam olarak değerlendirmek için başka klinik çalışmalara ihtiyaç vardır.**

Hazırlayan: Prof. Dr. Sait Eğrilmez